

บทที่ 4

บริบทของพื้นที่ศึกษา

โครงการการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มด้านอาหาร ข้าวหอมมะลิโดยการจัดการตนเอง:-
องค์การบริหารส่วนตำบลศรีณรงค์ อำเภอลือชัยบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์
สถานการณ์ปัจจุบันด้านอาหาร-ข้าวหอมมะลิ ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีณรงค์ อำเภอลือชัยบุรีรัมย์
จังหวัดสุรินทร์ วิเคราะห์กระบวนการการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มด้านอาหาร-ข้าวหอมมะลิ ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีณรงค์ อำเภอลือชัยบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ และวิเคราะห์
รูปแบบการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มด้านอาหาร-ข้าวหอมมะลิ ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีณรงค์ อำเภอลือชัยบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 4.1. ด้านกายภาพ
- 4.2. ด้านสิ่งแวดล้อม
- 4.3. ด้านสังคม
- 4.4. ด้านเศรษฐกิจ
- 4.5. การบริการพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีณรงค์
- 4.6. ด้านการเมือง – การบริหาร
- 4.7. ด้านที่เกี่ยวข้องกับงาน

4.1. ด้านกายภาพ

ประวัติความเป็นมา

ตำบลศรีณรงค์ตั้งขึ้นเมื่อพ.ศ. 2487 โดยมีพื้นที่แยกออกจากตำบลลือชัยบุรีรัมย์ เดิมเป็น
สภาตำบลศรีณรงค์ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลศรีณรงค์ เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์
2540 มีกำนันคนแรกคือนายทองปาน ปรึญณะ เป็นผู้ตั้งชื่อตำบลโดยตั้งตามชื่อหมู่บ้านที่ตน
ปกครองอยู่คือบ้านศรีณรงค์ เดิมมี 17 หมู่บ้าน ต่อมาในปีพ.ศ.2535 ได้มีการแยกหมู่บ้านออกไป 5
หมู่บ้าน ให้ตำบลกระเบื้อง ในปีพ.ศ.2540 มีการตั้งหมู่บ้านเพิ่มขึ้นอีก 1 หมู่บ้าน ปัจจุบันตำบลศรี
ณรงค์ มีหมู่บ้านทั้งหมด 13 หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลศรีณรงค์ เป็นหน่วยงานการปกครอง
ส่วนท้องถิ่นตามนโยบายการกระจายอำนาจสู่หน่วยปกครองชั้นพื้นฐานของรัฐบาล ซึ่งตาม

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติในการให้บริการและพัฒนาท้องถิ่นหลายประการ

วิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission)

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา (Goals) องค์การบริหารส่วนตำบลศรีณรงค์

1. วิสัยทัศน์ (Vision) “น้ำเต็มพื้นที่ ชุมชนเกษตรอินทรีย์ สุขภาวะดี อนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม”

2. พันธกิจ (Mission)

1. จัดให้มีการขยายแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการเกษตรอินทรีย์
3. บำรุงรักษาจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงาม
4. จัดให้มีการคมนาคมอย่างสะดวกรวดเร็ว
5. จัดบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึง
6. สนับสนุนการพัฒนาเด็กและเยาวชน

3. จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา (Goals)

1. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการอุปโภค บริโภค
2. ให้เกษตรกรในพื้นที่ใช้เกษตรอินทรีย์ ในการประกอบเกษตรกรรมให้มากขึ้น
3. ส่งเสริม รักษาจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสืบทอดวัฒนธรรมอันดีงาม
4. ให้ประชาชนในพื้นที่มีถนนในการสัญจรไปมาอย่างสะดวกรวดเร็ว
5. สร้างเสริมสุขภาวะที่ดีแก่ชุมชน
6. ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพ

สภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีณรงค์

ลักษณะที่ตั้ง

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลศรีณรงค์ ตั้งอยู่เลขที่ 23 หมู่ที่ 1 ตำบลศรีณรงค์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยอยู่ห่างจากจังหวัดสุรินทร์ประมาณ 96 กิโลเมตร ระยะห่างจาก

ที่ว่าการอำเภอชุมพลบุรี ระยะทาง 5 กิโลเมตร ซึ่งปัจจุบันมีเนื้อที่ 5 ไร่ 20 ตารางวา มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	จรด	ตำบลราษฎร์เจริญ อำเภอพยัคฆ์ภูมิพิสัยจังหวัดมหาสารคาม
ทิศใต้	จรด	ตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันออก	จรด	ตำบลชุมพลบุรี อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์
ทิศตะวันตก	จรด	ตำบลกระเบื้อง อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

สภาพภูมิประเทศ

ตำบลศรีณรงค์มีพื้นที่รวมประมาณ 70 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 43,750 ไร่ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม มีถนนสายอำเภอสตึก - อำเภอท่าตูม ตัดผ่าน คุณภาพดินดีปานกลาง เหมาะแก่การทำอาชีพการเกษตร โดยพื้นที่ตำบลศรีณรงค์มีสภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย ประชาชนส่วนใหญ่

ลักษณะการปกครอง เขตการปกครองแบ่งออกเป็น 13 เขต 13 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

- หมู่ที่ 1 บ้านสำโรง
- หมู่ที่ 2 บ้านเบง
- หมู่ที่ 3 บ้านท่าลาด
- หมู่ที่ 4 บ้านโนนโจด
- หมู่ที่ 5 บ้านชีเหล็ก
- หมู่ที่ 6 บ้านโคกเม็ก
- หมู่ที่ 7 บ้านยางชุมใต้
- หมู่ที่ 8 บ้านศรีณรงค์
- หมู่ที่ 9 บ้านวังศิลา
- หมู่ที่ 10 บ้านสำโรงเหนือ
- หมู่ที่ 11 บ้านโคกสนวน
- หมู่ที่ 12 บ้านยางชุมเหนือ

หมู่ที่ 13 บ้านยางน้อย

4.2. ด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านแหล่งน้ำ

ที่	ประเภทแหล่งน้ำ	จำนวน (แห่ง)
1	บ่อน้ำตื้น/สระน้ำ	59
2	บ่อบาดาล	15
3	ฝาย/ทำนบ/ผนังกั้นน้ำ	7
4	ประปาหมู่บ้าน	5
5	แหล่งน้ำธรรมชาติ ห้วย/หนอง/คลอง/บึง ฯลฯ	31
รวม		115

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- มีทรายริมแม่น้ำมูล
- ป่าไม้
- ที่สาธารณะ

4.3. ด้านสังคม

สภาพทางสังคม

ประชากร

จำนวนประชากรและความหนาแน่นประชากร จากข้อมูลของสำนักทะเบียนราษฎรของอำเภอชุมพลบุรี เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2555 พบว่าตำบลศรีณรงค์มีจำนวนทั้งสิ้น 7,578 คน จำแนกเป็นชาย 3,772 คน หญิง 3,806 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 108.26 คนต่อตารางกิโลเมตร และมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 1,700 ครัวเรือน ซึ่งจะได้จากตารางจำนวนประชากร

ข้อมูลประชากรตามหมู่บ้านของ องค์การบริหารส่วนตำบลศรีณรงค์

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
1	บ้านสำโรง	218	467	481	948
2	บ้านเบง	173	389	366	755
3	บ้านท่าลาด	195	495	491	986
4	บ้านโนนโจด	94	242	218	460
5	บ้านขี้เหล็ก	88	220	218	438
6	บ้านโคกเม็ก	114	239	222	461
7	บ้านยางชุมใต้	129	260	281	541
8	บ้านศรีณรงค์	102	227	241	468
9	บ้านวังศิลา	136	307	299	606
10	บ้านสำโรงเหนือ	167	375	374	749
11	บ้านโคกสนวน	80	167	173	340
12	บ้านยางชุมเหนือ	127	247	289	530
13	บ้านยางน้อย	77	137	159	296
รวม		1,700	3,772	3,806	7,578

ที่มา : สำนักบริหารงานทะเบียนราษฎร อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

สำรวจเมื่อเดือนเมษายน 2559

สถาบันและองค์กรศาสนา วัด / สำนักสงฆ์ 8 แห่ง

1. วัดศรัทธาวารินทร์ ตั้งอยู่ หมู่ 10
2. สำนักสงฆ์บ้านเบง ตั้งอยู่ หมู่ 2
3. วัดคลองสว่างโพธิ์ทอง ตั้งอยู่ หมู่ 3
4. สำนักสงฆ์บ้านโนนโจด ตั้งอยู่ หมู่ 4
5. สำนักสงฆ์บ้านขี้เหล็ก ตั้งอยู่ หมู่ 5
6. สำนักสงฆ์บ้านศรีณรงค์ ตั้งอยู่ หมู่ 8
7. วัดบรมนิเวศน์ ตั้งอยู่ หมู่ 9
8. ที่พักสงฆ์บ้านยางน้อย ตั้งอยู่ หมู่ 13

**สถานให้บริการด้านการศึกษาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล
ศรีนครินทร์ มีดังนี้**

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 แห่ง
2. โรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 3 แห่ง
3. โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมตอนต้น (โรงเรียนขยายโอกาส) จำนวน 2 แห่ง
4. ที่อ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร จำนวน 13 แห่ง

ด้านสุขภาพ

1) ประเภทสถานพยาบาล ได้แก่ สถานีอนามัย จำนวน 1 แห่ง บุคลากร จำนวน 2 คน คนไข้เฉลี่ย 700 คน ต่อเดือน

2) โรคระบาดที่สำคัญ ได้แก่

2.1) ไข้เลือดออก ผู้ที่เป็นโรค จำนวน 26 คน เฉลี่ยร้อยละ 344.19 ต่อแสนประชากร

2.2) เลปโตสไปโรซิส ผู้ที่เป็นโรค จำนวน 5 คน เฉลี่ยร้อยละ 66.19 ต่อแสนประชากร

3) สถานการณ์โรคเอดส์ จำนวนผู้ติดเชื้อ HIV เอดส์ 16 คน

ผู้ด้อยโอกาส

1) ผู้ป่วยโรคเอดส์ จำนวน 16 คน ได้รับการช่วยเหลือทุกคน คิดเป็นร้อยละ 1.50 ของผู้ด้อยโอกาส

2) ผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) จำนวน 951 คน ได้รับการช่วยเหลือทุกคน คิดเป็นร้อยละ 88.71 ของผู้ด้อยโอกาส

3) ผู้พิการ จำนวน 105 คน ได้รับการช่วยเหลือทุกคน คิดเป็นร้อยละ 9.79 ของผู้ด้อยโอกาส

ด้านมวลชนและการรวมกลุ่มของประชาชน

1) ประชาคมหมู่บ้าน	จำนวน 1,041 คน
2) ประชาคมตำบล	จำนวน 160 คน
3) ไทยอาสาป้องกันชาติ	จำนวน 185 คน

- 4) อปพร. จำนวน 167 คน
 5) ลูกเสือชาวบ้าน จำนวน 971 คน

4.4. ด้านเศรษฐกิจ

โครงสร้างรายได้ของครัวเรือน

- 1) รายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท จำนวน 218 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 15.99
 2) รายได้มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป จำนวน 1,145 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ

84.01

3) ข้อมูลจากการเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานครัวเรือน (จปฐ.) ปี 2554
 ผลผลิตหรือสินค้า / บริการ ที่สำคัญของตำบลได้แก่

- 1) ข้าวหอมมะลิ
 2) ฟ้าไหม

กลุ่มประชากรด้านเศรษฐกิจ

- 1) การรวมกลุ่มเพื่อการอาชีพ จำนวน 6 กลุ่ม สมาชิกรวม 30 คน
 2) การรวมกลุ่มเพื่อการออมทรัพย์ จำนวน 13 กลุ่ม สมาชิกรวม 638 คน มียอดเงิน

ออมรวม 896,251.76 บาท

- 3) อื่นๆ จำนวน 13 กลุ่ม สมาชิกรวม 108 คน

4.5. การบริการพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีณรงค์

ด้านคมนาคม

ที่	รายละเอียด	ระยะทางรวม (เมตร)	สภาพการใช้ประโยชน์		
			ใช้การได้ดี (เมตร)	ชำรุด (เมตร)	ร้อยละ
1	ถนน คสล.	12,869	12,804	60	0.47
2	ถนนลาดยาง	11,721	10,221	1,500	14.68
3	ถนนลูกรัง หินคลุก	13,121	13,121	-	100
4	ถนนดิน	9,667	9,667	-	100
5	คลองส่งน้ำลาดคอนกรีต	3,972	3,972	-	100
รวม		48,224	48,219	1,560	3.24

การไฟฟ้า ไฟฟ้าเข้าถึง 13 หมู่บ้าน

การสื่อสาร

- ประชาชนในพื้นที่ส่วนมากจะมีโทรศัพท์เคลื่อนที่แทบทุกครัวเรือน
- หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย 13 แห่ง

4.6. ด้านการเมือง - การบริหาร

โครงสร้างและอัตรากำลังในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีณรงค์ ประกอบด้วย

1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีณรงค์ ทำหน้าที่นิติบัญญัติและควบคุมฝ่ายบริหาร ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นจำนวน 26 คน ซึ่งอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2) คณะผู้บริหาร ทำหน้าที่บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย นายอำเภอเป็นผู้กำกับดูแล ประกอบด้วย นายกององค์การบริหารส่วนตำบล 1 คนและรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน ทั้งนี้ มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานประจำทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลศรีณรงค์ มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ทั้งสิ้น 27 อัตรา แยกได้ดังนี้

ตำแหน่ง	จำนวน (อัตรา)
1. พนักงานส่วนตำบล	10
2. พนักงานจ้างตามภารกิจ	8
3. พนักงานจ้างทั่วไป	9

ตามประกาศกำหนดโครงสร้างส่วนราชการภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีณรงค์ ได้กำหนดภารกิจหลัก 7 ภารกิจ คือ ด้านการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อยด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาการเมืองและการบริหาร ด้านการส่งเสริม

การศึกษา ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และภารกิจรอง 4 ภารกิจ คือการฟื้นฟูวัฒนธรรม และส่งเสริมประเพณี การสนับสนุนและส่งเสริมศักยภาพกลุ่มอาชีพการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหาร ด้านการวางแผนการลงทุน จึงกำหนดโครงสร้างส่วนราชการออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. สำนักงานปลัด อบต.โดยแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 4 งาน ดังนี้

- 1) งานบริหารทั่วไป
- 2) งานนโยบายและแผน
- 3) งานกฎหมายและคดี
- 4) งานเทศกิจ

2. ส่วนการคลัง โดยแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 4 งาน ดังนี้

- 1) งานการเงิน
- 2) งานบัญชี
- 3) งานพัฒนาและจัดเก็บรายได้
- 4) งานทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ

3. ส่วนโยธาโดยแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 4 งาน ดังนี้

- 1) งานก่อสร้าง
- 2) งานออกแบบและควบคุมอาคาร
- 3) งานประสานสาธารณูปโภค
- 4) งานผังเมือง

4. ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมโดยแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 3 งาน

ดังนี้

- 1) งานบริหารงานการศึกษา
- 2) งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 3) งานกิจการโรงเรียน

4.7. ด้านที่เกี่ยวข้องกับงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีณรงค์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ประชาชนในพื้นที่มีอาชีพเกษตรกรรมปลูกข้าวหอมมะลิเป็นส่วนใหญ่ กระบวนการปลูกใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปลูกแบบปลอดสารพิษมีจำนวนร้อยละ 80 เป็นการทำนาโดยใช้วิธีการหว่าน ในช่วงภัยแล้งหรือช่วงรอเก็บเกี่ยวหลายบ้านประสบปัญหาไม่มีข้าว ปัจจุบันมีการรวมกลุ่มทำฉางข้าวประจำชุมชนและมีโรงสีของชุมชน ชาวบ้านจึงนำข้าวมาสีจำนวนมาก เกิดปัญหาการขาย ช่องทางการจัดจำหน่าย เมื่อนำข้าวมาสีจะมีบางส่วนที่เป็นข้าวหัก เม็ดข้าวไม่สวยมีจำนวนมากซึ่งขายไม่ได้ราคา ทำให้เกิดการปัญหาการขายข้างราคาต่ำ จึงต้องมีการคิดหาวิธีการแปรรูปข้าว